

Den Haag als hoofdstad?

De Noordzee is van zichzelf

De Noordzee hangt als idee de laatste tijd duidelijk in de lucht. Neem de benoeming van een 'Noordzee-burgemeester' bij de werelhavendagen in Rotterdam afgelopen september om de duurzame energietransitie in en om de Noordzee te begeleiden en stimuleren [1]. En de oprichting afgelopen voorjaar van een 'Ambassade van de Noordzee' in Den Haag die zich hard wil maken voor de (vooral natuur)rechten van deze relatief kleine en ondiepe maar kloeke zee [2]. Twee recente initiatieven vanuit de dubbelstad Rotterdam - Den Haag. Hoe kunnen zulke initiatieven uitgroeien tot een integrale en grensoverschrijdende benadering van onze eigen 'huiszee' - ecologisch, klimatologisch, economisch, sociaal en cultureel? Moeten we daarvoor toe naar een Noordzee-Unie?

=Geen grenzen

De zee kent geen grenzen - dat geldt ook voor onze eigen 'huiszee', de Noordzee. Dat pleit voor een integrale en duurzame benadering van het ecosysteem van de Noordzee. Waarbij landsgrenzen overstegeen kunnen worden en waarbij het primaat bij de natuur ligt. Vooral dat laatste is een levensvoorwaarde voor een zee die tot de drukste en meest geëxploiteerde zeeën van de planeet hoort. De zee is van zichzelf - dat zou hier het centrale motto moeten zijn. Dat betekent allereerst dat er grenzen aan de maritieme uitbating gesteld moeten kunnen worden, ook aan in aanvankelijke aanzet duurzame varianten daarop. Zo kunnen duurzame deeloplossingen voor het Noordzee-ecosysteem uiteindelijk verkeerd uitpakken. Zoals bijvoorbeeld de pulsvisserij die energieverbruik en bodem spaart maar het wel mogelijk maakt dat in alle hoeken van de zee makkelijker gevist kan worden. Als we energie- en voedselwinning goed binnen de grenzen van echte duurzaamheid willen kunnen houden dan moet op het schaalniveau van de Noordzee publiek tegenspel geboden kunnen worden aan particuliere commerciële belangen. Natiestaten kunnen dat tegenspel onvoldoende bieden - die worden door multinationale partijen al te gemakkelijk tegen elkaar uitgespeeld. Een ander vraagt onvermijdelijk om een grensoverschrijdende bestuurlijke structuur op Noordzee-schaal. Om beter te kunnen anticiperen op de klimaatverandering van zeespiegelstijging tot en met verzilting. Om de bescherming van de zeenatuur doortastender te kunnen waarborgen. Om duurzame maritieme energie- en voedselvoorziening te kunnen creëren, coördineren en betaalbaar te maken en te houden.

= Noordzee en Europa

Daarvoor is het nodig op uiteenlopende schaalniveaus eigen beleidsruimte te claimen en te effectueren. Op de eigen Noordzee-schaal door op tal van vlakken overeenkomsten tussen

aanliggende kuststaten en -regio's te sluiten - overeenkomsten die uiteindelijk aaneengesmeed kunnen worden tot een integraal beleid. En door simultaan Op Europees schaalniveau ruimte te claimen voor eigen beleid dat toegespitst is op Noordzee-problematiek - klimatologisch, ecologisch, economisch, sociaal en cultureel - van veranderende flora en fauna door de klimaatverandering tot en met een cultuur van een ingetogen Noordzee-pragmatisme.

Een ander heeft op beide schaalniveaus de nodige consequenties. Op Noordzeeniveau door uiteenlopende bondgenoten te vinden- dat kan variëren van instanties en NGO'S tot en met kustregio's en primair maritiem georiënteerde staten. De laatste jaren zijn het vooral de Duitse deelstaat Bremen en de Belgische deelstaat Vlaanderen die zich inzetten voor het idee van een Noordzee-Unie. In de toekomst zou een sterk maritiem gerichte staat als Nederland zich kunnen profileren als voorvechter van zo'n unie. Met Den Haag als hoofdstad? Daarmee zou direct de relatie van een Noordzee-Unie met 'Europa' aan de orde kunnen komen. Door de op handen zijnde Brexit valt Londen weg uit de klassieke noordwest-Europese driehoek met Parijs en Berlijn. Kan Den Haag Londen's Europese functie overnemen in een nieuwe dubbelrol: én als onderdeel van de dynamische 'Waaiestad' met Amsterdam, Brussel en Rijsel/Lille én als Europese representant van een Noordzee-Unie in oprichting? 'Berlijn' heeft de komende jaren zijn handen vol aan de problematische relatie met zijn Midden- en Oost-Europese achterland [3]. Hetzelfde geldt voor 'Parijs' voor wat betreft zijn invloedssfeer op het Iberisch schiereiland, in de Magreb en West Afrika. Een Noordzee-Unie kan zich met succes richten op potentiële bondgenoten als de Noord-West-Duitse deelstaten, Scandinavië en 'dissidente' staten en regio's op en om de Britse eilanden als Ierland en Schotland. Met succes inderdaad, want de Noordzeeregio heeft in zijn combinatie van dynamiek en soliditeit Europa heel wat te bieden!

Noten

[1]

Het betreft hier een Rotterdams initiatief ter gelegenheid van de Wereldhavendagen in september 2018; zie de links: <https://www.topics.nl/-burgemeester-van-de-noordzee-geinstalleerd-a10556189ad/0955280d773b48d3aa8b304c06d0a4bbbf9a0639ba981f07ef23c0f0aabd0de/?context=mijn-nieuws/&referrerUserId=8e2978c-e90b-1461-be04-40021281a60b> en <https://dagblad070.nl/er-komt-een-noordzee-burgemeester/>

[2]

Het betreft hier een initiatief waarvoor de Haagse organisatie voor kunst en architectuur **Stroom** in april 2018 als oprichtingsplatform functioneerde; zie de links: https://www.stroom.nl/activiteiten/lezing_symposium.php?l_id=6206139 en <https://theparliamentofthings.org/noordzee/ambassade-van-de-noordzee/>

[3]

Zie het artikel *De grote ontwrichting van Midden- en Oost- Europa na de Val van de Muur* elders in dit kwartaaljournaal

